

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristopna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in prazniške ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 284.

V Ljubljani, v torek 13. decembra 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. decembra.

Začasno pobiranje davkov.

Pred sklepom zadnje seje predložil je finančni minister poslaniški zbornici zakon, s katerim se vlada pooblašča, v prvem četrtletju prihodnjega leta po sedanjih meri pobirati davke. Ker je levica glasovala proti dispozicijskemu zakladu, sodili so nekateri, da bode glasovala tudi proti začasnemu pobiranju davkov, zlasti ker je moral med tem v istini odstopiti njen minister grof Kuenburg.

Ali prvo nasprotovanje bilo je jako nedolžno, nekaka otročja igrača, in brez posebnih posledic; minister v prihodnjem letu nima dispozicijskega zaklada in si bo pomagal, kakor bo vedel in znal.

Vse drugače pa je, če se vladi odreče pobiranje davkov; državna mašina se mora v tem slučaju ustaviti, in namesto reda nastane povsod največji nered. Vladi v tem slučaju ne preostaja drugega, kakor odstopiti, ali pa razpustiti državni zbor. Oboje se zdi levičarjem nevarno; ako odstopi sedanja vlada, po zadnjih dogodkih soditi, ni nobenega upanja, da pride levica na krmilo. Ker se poljski klub noče ločiti od konservativcev, je levičarska večina še bolj nemogoča, kakor zopetna zvaritev nekdanjega železnega obroča, in vsled tega tudi nemogoče levičarsko ministerstvo.

Se nevarnejši pa se levičarjem zdi razpust državne zbornice; oni poznajo svojo slabost in vedo, da bi v tem slučaju zgubili mnogo poslancev in ojačili le svoje zaklete nasprotnike, nemške nacionalce. Zato se skrbno ogibljejo vsakega dejanja, katero bi moglo vladi dati povod za razpust državne zbornice, in prav zato tudi ne morejo glasovati zoper začasno pobiranje davkov.

Ta strah jih tako strašno prešinja, da vladi celó časa nočejo pustiti za razpust državnega zbora.

Ker bi bilo mogoče, nove volitve dovršiti v treh mesecih, zato jej začasnega pobiranja davkov nočejo dovoliti za tri mesece, ampak samo za dva, češ, v dveh mesecih vlada novega državnega zbora ne more spraviti skupaj, zato mora biti zadovoljna s sedanjim zastopom.

Vsled tega so sklenili v soboto zvečer, v budgetnem odseku nasvetovati, da se dotični vladni predlog od treh mesecev skrči na dva. Vlada temu predlogu gotovo ne bode ugovarjala, ker jej mora biti prav, ako državni zbor do konca meseca februarja dovrši državni proračun. Če ga pa dotlej ne dovrši, se bode moralo začasno pobiranje davkov zopet podaljšati za jeden ali dva meseca.

Zato tudi drugi klubi ne bodo oporekali levičarskemu predlogu, ampak glasovali za dvamesečni davkarski provizorij. Sicer pa je v istini mogoče, da državni proračun ne bode gotov do zadnjega dne meseca februarja, ker je slišati, da se državni zbor sklene v soboto, 17. t. m., pa po novem letu skliče še le okoli 20. januarja.

Zavarovalna društva.

Kakor sem poročal, sklepal je dr. Lueger svoj govor o razpustu mestnega odbora liberškega z besedami: „Bog naj nam odpusti greh, da za tako delovanje ljudstvu iz žepa krademo po 10 gld. na dan. Gospóda, prosim Vas, poboljšajte se!“ Kdo bi bil mislil, da bode v isti seji eden njegovih najožjih tovarišev, poslanec Gessmann, nasvetoval enak razgovor zaradi odgovora ministerskega predsednika gledé zavarovalnega društva „Phönix“. Predlagatelj menda sam ni pričakoval, da obvelja ta nasvêt, ali skoro tri četrtinke navzočih poslancev glasovale so

zanj, in tako je današnji dan zopet zgubljen za tako brezuspešno razpravo.

Društvo „Phönix“ je razposlalo poslaneu posebno pismo, v katerem zagotavlja, da ni res, kar je poslanec Gessmann zadnjič govoril o tem društvu. Poslanec Gessmann pa je trdil, da more vse to dokazati, in je danes v obširnem govoru pobijal trditve omenjenega zavarovalnega društva.

Ker dvorni svetnik Kaan, ki je vladni komisar pri omenjenem društvu, že dlje časa boleha, odgovarjal mu je sekcijski načelnik baron Plappart in se potezal za pravilno postopanje vladnih organov in za omenjeno društvo.

To sta storila tudi poslanec Gross in ministerjalni svetnik baron Call. Vašaty in Lueger pa sta odločno zavračala trditve vladnih zastopnikov, zlasti pa je dr. Lueger dokazoval, da je res, kar je trdil Gessmann, da dobiva vladni komisar Kaan od „Phönix“-a po 3000 gld. in od „Aziende“ po 4000 gld. na leto. Tako je trdil „Deutsches Volksblatt“, ne da bi bil kdo to reč popravil ali zavrnil omenjeni list. Z Luegerjem je bila ta reč dovršena, o kateri imam le še omenjati, da je predsednik dr. Gessmanna večkrat, dr. Luegerja pa enkrat poklical k redu, prvega zlasti zaradi tega, ker je z ostri izrazi bičal dunajsko časnikarstvo.

Za dr. Luegerjem poprijel je še sekcijski načelnik Plappart besedo, reši, da vladi gledé poslovanja Kaanovega ni nič drugega znano, kakor kar je o njem trdil g. ministerski predsednik v svojem odgovoru na Gessmannovo interpelacijo.

Celovec in Celje.

Prihodnja seja bo jutri; precej v začetku izročé nemški nacionalci Steinwender, Fo-

LISTEK.

Katoliška pomlad na Primorskem.

Iz Istre, 10. decembra.

Listi nam poročajo novico, da izide v Trstu list s pristno katoliškim programom. „Tandem aliquando“, vzkliknili smo radostno; in res skrajni čas je za to, saj nema cela Primorska pristno katoliškega glasila, izvenredno „Rim. Katolika“. Jaz, ki rad ne verujem takim časnikarskim novicam, pograbilim svoj čiški potni les v roke in pot pod nogo, pa hajd v Trst, poizvedovati na lice mesta. Razvajen, kakor otroci „fin de siècle“, stopim v kavarno ter ne meneč za nasvete modrega Kneippa naročim čašo črnega — ne Istrijanca, ampak Arabca.

Pograbilim po receptu „svoji k svojim“ domače glasilo ter čitam, da se je v Trstu po nasvetu veleučnega dr. Mahničarja zasnovo list, ki „bode nesel boj v zadnjo koč“ ter razvijal „bratomorne nakane“. Vrednik mu bode veleč. gosp. Slavec. Čital sem že svoje dni o vojskah, tudi živalskih, mišjih in žabjih, račjih in mravljinških, ali verujte mi, o tičjih ne še. Saj pravi celó narodna pesem: „ptički so se ženili“, ne pa vojskovali. Ne verujem o „bratomornih nakanah“ slavcev. Plačam — to je v Trstu prvo — in grem. Blížam se znamenitemu tičniku, kjer imajo tistega slavčka — in res, kmalu bi verjel, da je oni list prav govoril. Moral sem

mimo starega „kaštela“ — vse v vojaki — na zidovih kanoni — močno ozidje — tam zad pa tisti slavčev „fulovž“. Aha, „bratomorne nakane“! Nehoté pograbil sem v žep za svoj istrski krivec. Potrkam — nič, potolčem — zopet nič! A „Čič ne boji se nikoga izven Boga“.

Vstopim — milo žuborenje doni mi na ušesa.

„Oj, kaj ti si? Od kje si padel? Kaj je v latri novega? Na čašo tvojega!“

„Kje imaš petarde?“ pobaram, „se oni vojaci in kanoni zunaj za „bratomorne nakane“? Boš li res prišel z dr. Mahničarjem v „zadnjo koč“ na Učko? V ono po Prezvizišeni ces. Visokosti Štefaniji sezidano „Schutzhütte“ na Učki?“

„Beži, jaz bivam po logih — tako trdi Erjavec — ne kakor sove in čuki po „zadnjih kočah“. Ti misliš na list naš.“

„Seveda.“

„Cuj tedaj. List bode katolišk, čisto katolišk; on bode, kakor apostoli, šel med svet učiti. Ne bode imel orožja, še „palice ne in ne bisage“.

„To bode poučen list za Primorsko. Bella gerant alii!“

Kaj bode poučeval? Kaj že nimamo listov, ki vrče to nalogo?“

„Da, imamo, ali razlika je ta, da bode poučeval varovati in utrjevati od dedov podedovano sveto vero, vravnati po sveti veri javno in zasebno življenje in delovanje; meril bode s katoliško moralo vso javnost, ker ne pozna ne politične morale, ne na novo v Beču skovane parlamentarne morale. Na-

padal ne bode nobenega — napaden se bode branil — podpiral vsako dobro narodno stvar — krepčal dinastiški avstrijski čut. Poučeval bode svet na Primorskem o njega razmerah, oziral se na Goriško in Istro, pa tudi v druge slovenske dežele. Prinašal bode pouk o naših socialnih razmerah, o trgovinskih zadevah itd., in o naši politiki!“

„Oj, slavulj, ti sinje tica...“ vzkliknil sem, pozabivši, da sem v mestu, kjer so hiše goste. „Ma o dr. Mahničarju nisi še nič povedal. Kaj se ga tako bojiš?“

„Saj je bil tu, pa se ga ni nikdo bal,“ govori tiho in skromno; „še vedel bi ne, da je doktor, ako ne bi „Katolika“ izdajal.“

„O prosim, kadar se spomnim, kako je v semenišču, razlagajoč sveto pismo, stiskal tisto svojo kratko pest, tresel sem se in bi bil ne vem koga rajše srečal v „štanjelski rebri“, nego njega. Kaj ne veš, kako je mahal po Istri na svojega „Katolika“ platnicah? Mi res nismo znali v prvem navalu kaj početi, pa kričali smo na vse grlo: „efijalti, herostrati“ in potihnulo je za čas — zdaj pa on v Trstu?“

„Trst je središče Primorske v vsakem oziru poglavitna točka, v katero in iz katere dohaja in izhaja vse, kar je važnega za naš slovenski živelj.“

„Skoro da imaš prav; kaj bi bila Primorska brez Trsta?“

„Kaj pa Trst brez katoliškega glasila?“

„Tedaj, slavček le zapoj, čeravno je sedaj zima, oznani nam katoliško — pomlad. Liga + 28.“

regger, Ghon in tovariši naslednji nujni predlog:

„Slavni državni zbor naj sklene:

Izvoli naj se poseben odsek 24 članov, ki ima preiskovati odloka notranjega ministerstva, s katerima je bilo mestnima magistratoma v Celovcu in Celju zaukazano sprejemati slovenske vloge in jih slovensko reševati, kakor tudi vse druge jezikovne odredbe sploh, in o tem poročati visoki zbornici, oziroma staviti primerne predloge.“

Ta predlog izročili so bili že danes, ali ga zopet umaknili, ker so videli da zanj ne dobé potrebne večine dveh tretjin, brez katere bi bilo nemogoče predlog takoj razpravljati. Nadejajo se, da bo jutri v pričetku seje to lažje mogoče, zato hočejo ta predlog staviti še-le jutri. Ali tudi naši poslanci imajo naročilo, že v pričetku seje priti v zbornico in predznim predlagateljem pokazati, da ne gre vlade karati, ker je storila svojo dolžnost. Če hočejo o tej reči govoriti, imajo zadostno priliko pri začasnem pobiranju davkov, pri katerem bo izmed slovenskih poslancev govoril Šuklje, ki pri dispozicijskem zakladu ni prišel na vrsto, in ki bo razpravljal tudi ministersko odredbo gledé rešitve slovenskih vlog v Celovcu in Celju.

Konservativni klub

Imel je včeraj sejo, v kateri je bil z živalnim odobravanjem sprejet nasvet Morseyjev, da se grofu Hohenwartu za njegov izvrstni govor pri dispozicijskem zakladu izreče najtoplejša zahvala. Ravno tako izreklo se je pripoznanje baronu Dipauliju, ker je tako izvrstno zavrnil vtikanje društva za odvritev protisemitov v notranje zadeve državnega zbora. Gledé davčne preustroje izvoljen je bil poseben odsek peterih članov, ki imajo temeljito pretresati dotične vladne predloge in o njih poročati klubu, oziroma nasvetovati primerne premembe. V ta odsek, čigar sej se bodo udeleževali tudi klubovi člani davkarskega odseka, bili so izvoljeni: Ebenhoch, Hagenhofer, Povše, Sylva-Tarouca in Zurkan.

Postava proti ponarejevanju živil.

Z Dunaja 5. dec.

(Dalje.)

Če je mošt premalo sladek, uči ekonomija, da se mu umetno dodá sladkorja, in res se je to osobito po Nemškem silno razširilo v rabi. Toda to naj bi še bilo, a prišel je zopet nov uk, in žal, da je prav oni mož, katerega je avstrijska vlada poklicala iz Nemčije k nam v Avstrijo, v Klosterneburg, učil, da se z manjšimi troški to isto, kakor s sladkorjem, ki pa mora še povreti, doseči dá s tem, da se mlademu vinu dodá špirit.

Pošteni vinogradniki in ogromna večina ljudi, ki pijó vino, ne vedó, kako zelo je razširjeno zboljšavanje vina z dodajanjem sladkorja, špirta ali alkohola itd., tako, da se nova postava ne more upreti kar povsem in naravnost proti takemu početju, ker se trdi, da s tem se v slabih letinah pridelano vino še le užitno stori.

A vprašanje nastane: Ali pa se ne godé pri porabi sladkorja krivice? Namesto poštenega sladkorja rabi se skoro izključljivo le skrobni sladkor, pridelan iz krompirja. Ali ni tudi to sleparija, če se po takozvanem načinu „Galla“ mošt galizuje, namreč, da se moštu preobilna kislina stanjša z vodo, in potem prepičila množina sladkorja pomnoži z dodatkom sladkorja. Ali se ne pravi to umetno ne le pre-narejevati, ampak tudi pomnoževati vino? In ali naj to ne škoduje vinopivcu, ki dobi pijačo, katera ima sicer potrebno množino alkohola in primerno ali pravilno množino kisline, a katero nima več onih ekstraktivnih snovij, n. pr. železnine, disemin itd. v sebi v toliki ali polni meri, ker z vodo prilito se je sicer preobilna kislina stanjšala, a stanjšala se je tudi množina ekstraktivnih snovij! Kaj pa za vinogradarje?

Kdo pač more tajiti, da se s takim pomnoževanjem vina hudo vpliva na ceno vina, in ker le potem, če ima vino v letinah, ko se ga je malo pridelalo, primerno ceno, zamore shajati vinogradnik. Preobilica umetno namnoženega vina, pa dela hudo konkurenco, in kakor bom še razložil, se tako vino na prvi hip še bolj prijetno dozdeva in poleg vsega je še za par forintov po nižji ceni. Ni čuda, da pošteni vinogradnik ne dobi kupcev za svoje naravno pošteno vino, za katero zahteva po vsej pravici kak goldinar več.

Zelo veliko pa se prodaje „petiot“-vino, to je vino, katero se je dobilo s tem, da se je na

tropine nalilo vode in dodalo sladkorja. Posebno na Francoskem izdelujejo silno veliko petiota, žal, tudi na Avstrijskem.

„Umetni“ kletarji umejo tako izvrstno napraviti petiot, da so znani slučaji, v katerih so dobila taka vina na razstavah najvišje odlikovanje! In res je, da so taka vina mila, da nimajo preveč kisline, le malo beljakov, zato so tudi kmalu čista in se dobro ohraniti dajo.

Pristaviti pa moram, da se tudi za petiot rabi večinoma skrobni sladkor, ki je dokaj cenejši, kakor pravi sladkor. Skrobni sladkor ni čist in ima to posebno napako, da se dá silno težko očistiti, če je kristalizacija še tako pospeševana. Zato se v navadnem skrobnem sladkorju nahajajo snovi, ki ne povró, in preiskave dokazale so, da komaj dobra polovica skrobnega sladkorja povró, druga pa nerazkrojena ostane.

Nerazkrojeni deli, ki ne povró, so se preiskovali, in našlo se je, da so sirupu podobni, ki pa je neizmerno ostudnega okusa in vino sevêda dobi neprijeten okus.

Celo arzen, ki se nahaja v mišici, so kemiške preiskave dokazale v takih snovéh! Učeni A. Schmitz izvršil je poskušnje s takim vinom, katero je bilo napravljeno iz takega slabega skrobnega sladkorja, ki je imel veliko množino omenjenih nerazkrojljivih snovij v sebi, in dal piti ga ljudém in psom, in toliko ljudje, kakor psi, so kazali izredno omotico.

Zopet drugi oslajajo kislá vina z glicerinom. Res postane vino po glicerinu slajše, a kdor zná, kako težko prebavljiv je glicerin, bo gotovo ogibal se glicerina, ki je že marsikomu prouzročil hud želodčni katar.

Ti „spekulativni“ umetni kletarji pomagajo si tudi še z barvo, če je vino prebledo, ali premalo rudeče (črno).

In naravnost zdravju zelo kvaren je „fuksin“, s katerim brezvestneži dajo vinu temno-črno barvo. Fuksinirano vino prouzročuje črevne hude katere, in znani so slučaji, da vinopivci takega vina, če ga več časa pijó, celo zbolé na možganih in živcih.

Za ohranjenje vina rabijo nekateri „salicil“, katerega sicer predpisuje zdravilstvo celó ljudém, pa v silno malih množinah. V tem pa so zdravniki edini, da se sme salicil le v sili in ne dalje časa rabiti.

Zato je protizakonito, rabiti salicil za ohranitev vina, ker pivcu, ki vedno dan za dnevom tako vino zavživa, hudo čuti vpliv salicila v svojem organizmu, in trdéh učeni zdravniki, da salicil prouzročuje bljuvanje, glavobol, šumenje po ušesih, celó dokazani so slučaji, da preobilno zavžiti salicil je imel za posledico oglušenje in celó naglo vnetje možganov.

Zopet drugi rabijo za ohranjenje vina „borovo kislino“, ki je manj škodljiva, a toliko je gotovo, da tudi ona razjeda sluznate kožice črev in želodca, s tem pa pospešuje v teh organih preobilno izloženje sluznatih (žleznih) snovij.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. decembra.

Notranje dežele.

Štajerski in koroški Nemci so silno razburjeni, ker celjski in celovški magistrat po vladni odločbi morata slovenski uradovati. Sedaj bajé premišljajo, da bi premenili občinski red tako, da je občinski jezik teh dveh občin izključno nemški. V prihodnjem deželnem zboru se bodeta koroški in štajerski deželni zbor že posvetovala o tej stvari. Naj storita, kar jima drago. Vlada bodé pač poutila ja, da nimata niti deželni zbor, niti dotična mestna zbora nič sklepati, kadar gre za uradovanje magistratov kot političnih oblastij. V tem oziru so podrejeni vladi in se imajo ravnati, kakor druga politična oblastva.

Kuenburg in Steimbach. Kakor se je sedaj stvar pojasnila, grof Kuenburg ni odstopil le zaradi dogodkov v zbornici, temveč so v ministerstvu bili še drugi prepiri. Posebno minister Steinbach se je bajé pokazal odločnega konservativca in je nasprotoval pri več priložnostih Kuenburgu. Baš Steinbach je menda največ škodoval levičarskemu vplivu. Zato ga pa sedaj razni levičarski listi napadajo in se norčujejo iz njegovega katoliškega prepričanja. Nemško-narodni listi mu pa očitajo, da je iz židovske rodovine, da bi ga tako pripravili ob veljavo. Dokler Steinbach ni tako odločno pokazal konservativnega mišljenja, je v ministerstvu Kuenburgova beseda največ veljala, ko se je pa on začel upirati, je pa levičarski vpliv hitro pojemal in grof Kuenburg je le iskal povoda, da odstopi.

Minister za Češko. Te dni je bil poklican namestnik češki grof Thun na Dunaj in to je bajé v svesi z imenovanjem novega ministra za Češko. Grof Taaffe nekda hoče za to mesto odbrati si kakga dobrega govornika. Vlada tudi dobrega govornika potrebuje, odkar ni več Dunajevski minister. Poprej je Dunajevski pri raznih prilikah zagovarjal vlado. Meji drugim se imenuje sedaj bivši praški župan Črny kot sposobna oseba za to mesto. Mladodohom Črny ni po volji, kar je Staročeh. Bojé se, da njegovo imenovanje ima namen le Staročehom pripomoči do nekaterih mandatov pri novih volitvah, ko bi se razpustil državni zbor. Mladodohski listi zatrjujejo, da se vlada moti, če misli z imenovanjem ministra za Češko kako vplivati na volilce, ker to mesto je zgubilo za Pražakovega ministrovanja veliko veljavo, ali vidi se pa vendar, da se Mladodohi bojé malo volilcev, ker volilcem ne bodo imeli ničesa pokazati, kar bi bili dosegli na Dunaju.

Levica in Mladodohi. V državnem zboru Mladodohi zadnji čas kaj pridno podpirajo levico. Boljših zaveznikov si Plener niti želeli ne more, kakor so mu sedaj Mladodohi. Glavno glasilo Mladodohov na vso moč proslavlja značajnost levičarja Kuenburga, ki je takoj izstopil iz ministerstva, ko so se razmere mej vlado in njegovo stranko nekoliko poostrele, in tako po strani dá hrco Pražaku, ki ni dolgo hotel odstopiti, ko že večina čeških zastopnikov ni več odobraval vladne politike. To proslavljanje levičarjev po mladodohskih glasilih se marsikomu dozdeva malo čudno. Kdo vé, če ni kaj resnice na tem, kar pišejo poljski listi, da se Mladodohi pogajajo z levičarji, da sestavijo vkupe novo večino. Mogoče je vse. Oboji so liberalci in liberalcem je pa povsod liberalizem prva stvar, narodne koristi pa še le druga. Seveda v tem slučaju bi se morali odredi češkemu državnemu pravu, ker levica po svoji preteklosti ne more privoliti v obnovljenje češke države. Pa vsaj je dr. Grégr že pokazal, da mu menjanje političnih nazorov ne dela nobenih težav.

Vnanje države.

Bolgarija in Crnogora. Znano je, da je Crnogora v dobrih odnosajih z Rusijo še nedavno bila in je najbrže tudi sedaj. Car je nekoč celo črnogorskega kneza imenoval za jedinega pravega prijatelja Rusije. Znano je pa tudi, da so Crnogorei bili pri raznih zarotah proti Bolgariji. Zaradi tega je pa občno osupnilo, da „Glas Crnogorec“, ki je glasilo črnogorske vlade, sedaj priporoča dobre odnose z Bolgarijo in da se Crnogorei ne bodo udeležili nobenih sovražnih nakan proti Bolgarom. Svet se sedaj poprašuje, je li morda Rusija nekoliko premenila svojo politiko proti Bolgariji, so se morda odnoseji mej Rusijo in Crnogoro kaj premenili, ali se pa s tem le hoče odvrti pozor na kaké spletke, ki se morda baš sedaj pletejo proti Bolgariji?

Panamska aféra. Nekateri, zlasti židovski, listi se hudejejo, da je francoska vlada sklenila, nekaterim članom panamske komisije pokazati vse spise o panamski pravdi. Bojé se, da sedaj vsa stvar pride v javnost. Svet bodé marsikaj izvedel, kar židom ni po volji. General in državni pravdnik Quesnay de Beurepaire se je hudo upiral temu, da bi se akti komu pokazali. Ko je pa videl, da nič ne opravi, je pa odstopil. Vlada je njegovo ostavko vsprejela, pa ga hkratu imenovala senatskim predsednikom apelacijskega sodišča. Republikanska vlada je že iz hvaležnosti mu morala preskrbeti novo dobro mesto, ker je on s svojo odločnostjo naredil konec Boulangerjevemu rovanju in tako odstranil od republike nevarnost, ki jej je pretila.

Izvirni dopisi.

Iz Trzina, 12. decembra. (Zahvala. — Odlikovanje.) Trzinska občina kamniškega okraja ima lastno podružnično cerkev, postavljeno v čast sv. Florijanu; cerkev je starodavna in po francoskem zasledanju na Kranjskem tudi zgodovinski znana. Trzinska občina je velika in uro oddaljena od župnijske cerkve v Mengšu. Mnogokrat so si občani med seboj prigovarjali, da bi bilo soseski jako ustrezno, ako bi ona imela svojega duhovnika in po njem službo božjo doma. Človek misli, prosi — Bog pa usliši in dá!

Rojak trzinske občine, veleč. g. M. Naročbe, župnik v Zapogah, oglašuje se soseskinemu odboru trzinskemu nepričakovano in neprošen s prostovoljnimi velikimi darovi in ta omenjeni prospeh; preblaga beseda, prehvaležno in z največjim navdušenjem sprejeta, rodi takoj sad; soseskini odbor napoti se precej k domačemu nadžupniku, velečast. g. Ivanu Zorcu, katerega po pojasnjenem sporočilu spoštljivo prosi, naj bi gospod nadžupnik občinski želji blagovolino ustregel ter z blagovoljnimi priporočilom posreduje pri knezoškofjskem ordinariatu v tej zadevi. Veleč. gosp. nadžupnik takoj radostno obljubi svojo pripomoč; in sedaj ima trzinska občina po njegovem pospeševanju in priporočilu imenovano

ade vo formalno še rešeno; materialno pa si je bode vredila v teku prihodnjega leta, ker se bode precej v spomladi pričelo zidarsko delo gledé župnišča in drugih potreb.

Toliko o stvari. Trzinska občina pa uvideva v imenovanh dveh veleč. gg. duhovnikih svoja prava in velika dobrotnika, kajti brez njune pripomoči bi se bila njena misel in želja težko — ali vsaj v toliko kratkem času — ne tako lahko in gladko izvršila, kakor se je sedaj. V pristrčno hvaležnost tega velikodušnega dejanja je trzinski občinski zastop z dne 4. decembra t. l. v priznanje svoje hvaležnosti enoglasno sklenil, da si oba velika dobrotnika izvoli v častna občana trzinske občine; in dotični sklep je občinski zastop izvršil dne 9. decembra ter veleč. gospodoma izročil častne diplome. Se enkrat: Hvala in čast dobrotnikom!

Iz ormoškega okraja, 8. decembra. (Novi župnik pri Svetinjah. — Novo šolsko poslopje pri Sv. Miklavžu. — Samomor.)

Farar svetinjsko blizu Ormoža dobil je bivši kapelan v Ljutomeru č. g. Ivan Bohanec. Mož je znan kot izvrsten in vnet duhovnik ter iskren narodnjak že od časa, ko je še kapelanoval pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah. Župljani so novega gospoda prav veseli in so pokazali svojo spoštljivost in udanost do njega osobito pri dokaj slovesnem sprejemu.

Pri Sv. Miklavžu dodelalo se je letos novo šolsko poslopje, katero se je dne 6. novembra t. l. v navzočnosti c. kr. okrajnega glavarja g. dr. viteza Schererja in velike množice odličnjakov iz Ormoža in okraja po veleč. g. Albinu Schwingerju slovesno blagoslovilo in potem svojemu namenu izročilo. Poslopje je res krasno — sedaj najlepše v okraju — in je stalo baje nekaj nad 15000 gld. Naj bi nam vendar stotero poplačalo in povrnilo te stroške s tem, da se v njem poučuje in vzgaja mladež v pobožne, pravne katoličane in v dobre državljane!

Dne 23. novembra ustrčil se je z revolverjem posestnik Jurij Podlesnik iz Samušan fare Sv. Lenarta blizu Velike Nedelje. Zena njegova ga je našla istega dne popoldne mrtvega v postelji ležečega in revolver v roki držečega. Samokres si je baje dan poprej kupil v Ptuj. Iz pisanja, koje je zapustil ženi, je razvidno, da so nesrečnika dovedle slabe gmotne razmere do tega strašnega čina.

—z—

Udanostne izjave.

Udanostna izjava županstva Moravče (Sv. Križ) se glasi:

V seji dne 27. novembra 1892 je v ta namen sklicani srenjski odbor županijske Moravče (Sv. Križ poleg Litije) prostovoljno sklenil, Vam sledeče izjaviti:

Mi obžalujemo in obsojamo neslišane, krivične, posebno od prvega slovenskega katoliškega shoda sem, hude napade Vaših nasprotnikov na Vašo prevzvišeno osebo. — Kot verni katoliški kristijani Vam izrekamo svojo otroško udanost in ljubezen ter Vam obljubimo, po Vašem nauku in zgledu delati vedno le za vero, dom in cesarja.

Županstvo Moravče (Sv. Križ) dne 27. novembra 1892.

Fr. Resnik, župan; Fr. Miklavčič, J. Korbar, občinska svetovalec; Anton Groznik, Jožef Zidar, Jan. Resnik, Jož. Bajc, Fr. Zavrl, Anton Kožamej, Ant. Anžlovar, Jož. Resnik, Anton Hostnik, Alojzij Repine, odborniki.

Udanostna izjava občine Ovsiše-Dobrava:

Predobro so nam še v spominu veseli dnevi, ko ste ob svojem škofovskem obiskovanju bivali na Dobravi in Ovsišah, ko smo se osebno prepričali o Vaši višjepastirski gorečnosti in skrbljivosti za svoje ovčice. Zato nas, nižje podpisane, tolikanj bolj v sree in dušo boli, ko se Vašemu zares apostolskemu delovanju podtikajo strankarski nameni. Mi tako počenjanje, prevzvišeni gospod, z vso odločnostjo obsojamo ter Vam zajedno obečamo, da Vam, Premilostni, ostanemo vsikdar pokorni in z vsem srcem udani otroci, proseči Boga, naj Vas ohrani do skrajne meje človeškega življenja na čelu lepe in verne ljubljanske škofije.

Županstvo Ovsiše-Dobrava 27. novembra 1892.

Janez Rant, župan; Fr. Spendov, Mat. Fister, Jos. Pogačnik, občinski svetovalec; Jan. Pogačnik, And. Berce, Jan. Potočnik, Mih. Finžgar, G. Vovk, Val. Alijančič, Ant. Horvat, odborniki.

Občina Tolči Vrh je poslala nastopno izjavo: V liberalnih listih še nabajajo napadi proti prvemu slovenskemu katoliškemu shodu v Ljubljani, kateri večinoma leté na Vašo prevzvišeno osebo in na našo čč. duhovščino.

Najudanejšje podpisana občina Tolči Vrh pri Črnomlju izraža Vam svoje globoko sočutje, ker pozna Vaše blago srce, katero bija za našo časno in večno srečo.

Prevzvišeni, Vi ste in ostanete naš ljubljeni oče in s tem upamo, da je zmaga naša, ker gremo po geslu: vse za vero, dom, cesarja.

Županstvo občine Tolči Vrh, dne 27. novembra 1892.

Jos. Agnič, župan; Jan. Patrič, Jan. Šušteršič, svetovalec; Mat. Smuk, Mat. Agnič, Jos. Banovec, Stef. Strucelj, Jakob Stukelj, Jan. Smrekar, Josip Grahek, Mat. Novak, Mat. Strucelj, Pet. Rožič, Ivan Pečaver, Jos. Pečaver, Jak. Strbene.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. decembra.

(Družba sv. Mohorja.) Na mesto odstopivšega odbornika, velečast. g. Fr. Mihl-a, župnika v St. Lipšu, bil je v nedeljo izvoljen po pravilih v družbin odbor jednoglasno prečast. g. dr. Al. Cigoj, O. S. B., profesor bogoslovja itd., v Celoveu.

(Umrli) je, kakor se nam iz Idrije brzojavno sporoča, danes v Žireh ondotni kapelan, gospod Pavel Kramar. Pokojnik je sil rojen leta 1851 v Čemšeniku, posvečen pa leta 1874. Pogreb bo dne 15. decembra. Priporoča se prijateljem in znancem v pobožni spomin. Blagim ranjnim svetila večna luč!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je blagodarja g. Murnikova doposlala 200 gold. Sežanske ženske podružnice na Primorskem blagajničarica blag. g. M. Mahoršič-eva je vročila 228 gold. prvomestnica idrijske ženske podružnice, blag. g. Dragotina Lapajne 180 gold., prva belokranjska ženska podružnica v Črnomlju je postala pokroviteljica pošiljajoč nam 105 gold. — Pivška podružnica s sedežem v St. Petru, je zlasti pri veselicah nabrala 100 gold. in zato vsled svoje prošnje vpisana bila med podružnice-pokroviteljice. Vč. g. župnik Jak. Aljaž poslal je 100 gld. pokroviteljine. Prvo XX-krono sta darovala nadalje č. g. deželni arhivar Anton Koblar in sl. društvo „Triglav“ v Gradcu mesto venca na rakev slovenskega vojaškega pisatelja, majorja Andreja Komelja pl. Sočebanskega. G. pravnik Josip Lazar je nabral in poslal 14 gold. 80 kr.; 9 gld. 70 kr. so zložili pri obnem zboru zagorske podružnice; 5 gold. 10 kr. pa so darovali trboveljski in litijski gostje pri zabavnem večeru šmartinskih tamburašev v Zagorju. Č. g. Josip Drdlik, kapelan v Tinjah na Koroškem, je poslal 6 gold., g. Dragotin Zupančič pa dar vesele družbe v gostilni g. Arka v Ribnici 6 gold. Gg. brata Rebe-kova polagata na domovinski altar 6 gold., in sicer prvi kot igralec „Podčavenski“ svoj prvi honorar iz novega gledišča 3 gold., drugi — mojster ključničar — stavo ob Sokolskem streljanju, tudi 3 gold. Prijateljska družba, zbrana Martinov večer v Podgradu v Istri je zložila 5 gold.; č. g. župan iz Brezovice na Primorskem, Ivan Benedik, daruje 2 gold., g. I. I. iz Materije 50 kr. Zadnje te 3 darove je z doneskom podgrajske podružnice in 1 gold., nabranem pri podružničnem zborovanju, družbi poslal blagajnik, g. Jos. Volk.

Vsem skupaj in vsakemu posebej, Vam čast. darovalkam in darovalcem, prisrčna zahvala.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(„Glasbena Matica“.) Pri večerajnji glavni poskušnji za koncert „Glasbene Matice“, ki se bo vršil v četrtek dne 15. t. m., izročili sta zbora „Glasbene Matice“ gosp. pevovodji M. Hubadu v priznanje njegovih zaslug za „Glasbeno Matico“ dragoceno in okusno izdelano paličko - glasbovodnico. — Glavna poskušnja je pokazala, da bo koncert jako zanimiv ter je pričakovati obilne udeležbe. — Cene prostorom za ta večer so: Partnerni sedeži od I. do III. vrste à 1 gld. 50 kr.; partnerni sedeži IV. do XI. vrste à 1 gld.; balkonski sedeži I. vrste à 1 gld.; balkonski sedeži II. in III. vrste à 70 kr.; galerijski sedeži à 50 kr. Vstopnina v lože à 60 kr.; parterna stojišča à 60 kr.; galerijska stojišča à 20 kr., dijaške vstopnice à 30 kr. Začetek koncertu je točno ob osmi uri. — Vstopnice se dobivajo v

Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajnici.

(O kranjski industrijski družbi) čitamo v finančialnem letniku „Compass“ za l. 1892, da je znašala v gospodarskem letu 1890. dividenda 7 odstotkov. „Compass“ nam pa tudi pové, koliko je društvo prispevalo na zavarovanje delavcev; ta prispevek je iznašal 1079 gld., čisti dobiček 28.000 gld. in tantijeme 1241 gld. Vsak človek, kojemu ne bje v prsih podjetno srce, mora priznati, da je znesek 1079 gld. za delavsko zavarovanje zoper nezgode v primeri s takim dobičkom jako neznoten. O delavskih mezdah in uradniških plačah pa „Compass“ lepo — molči!

(Društvo „Südmark“) je glede na znatne prispevke istotako v škripih ko nemški „Schulverein“, ter pozivlje iznova vse člane in somišljenike, naj mu priskočijo z obilo podporo, da se ne bodo vresničile nemško-štirskega pesnika Hamerlinga besede: „Deutsche Worte hör' ich — Worte! — Doch wo bleibst die deutsche That?“

(Društveni večer „Katoliške družbe“) je bil v nedeljo ob 1/2 6. uri v prostorih „Katol. družbe“ dobro obiskan. Govoril je ta večer g. A. Kalan in sicer o polovičarstvu, kako se kaže na svetu in vzlasti med katoličani. Navzoči udje so pazljivo poslušali poljuden in šaljiv govor ter ga glasno odobraval.

(Notarjeva služba) je razpisana v Trebnjem do 23. dec. t. l.

(Nesreča.) Poštni voz trebanjsko-litijski se je minoli četrtek ob 1. uri po noči na strmi cesti pred Litijo prevrgel; na vozu sta bila samo voznik in še jedna oseba. Padla sta oba pod voz, ki ju je na glavi in na telesu precej hudo poškodoval. Klicala sta na pomoč; k sreči ju je čul blizu stanujoči kovač in ju izvelkel izpod razsutega voza.

(Iz Ptuja.) 8. t. m. pokopali smo nadepolnega, jako marljivega dijaka Janeza Rakuša. Pokojnik je dovršil šesto latinsko šolo v Mariboru. V sedmo ni več šel; bolan ostal je doma, kjer 6. t. m. z ginljivo potrpežljivostjo, ves udan v sveto voljo božjo, zadnjikrat prejemši svete zakramente, prominol v Gospodu. Ranjki je bil eden izmed onih srečnih dijakov, ki si je tudi v sedanjih brezverskih šolah ohranil najdražji zaklad, sveto vero, katera mu je bila v boleznih in ob smrtni uri najizdatnejša pomoč, najslajša tolažba. Zato pa — tako trdno upamo — sedaj prosi Boga v nebesih za pobožno svojo mater, ki mu je vero vcepila v mlado sree in tako skrbno gojila, prosi pa tudi blagoslova mariborskemu semenišču, v čegar tihem, srečnem zavetju je bival zadnji dve leti. — Na potu na tiho groblje spremljala ga je dolga vrsta pobožnega ljudstva. Pogreba se je udeležil tudi g. direktor tukajšnje gimnazije z enim profesorjem in dokaj gimnazijcev. Zamolčati ne moremo, da obnašanje dijakov ni bilo baš v spodbudo pobožnemu našemu narodu. Brezverska — verska šola!

(K kritiki letošnjih knjig družbe sv. Mohorja.)

„Kteri gospod pisatelj bolj pretirava, ne razsojamo. — Tako smo čitali v „Slovencu“ od dne 2. decembra t. l. v oceni V. Podgorčeve knjige „Domachi zdravnik“, sestavljene po nautih in izkušnjah župnika Kneippa. Povod do takega sumničenja je dalo g. presojevalcu to-le: „Posebno opozarjamo na dišečo vijolico; o čaji iz njenega cvetja ali korenin beremo na strani 81, da ozdravi razne bolezni in da ga sme odrasli po 3 čaše na dan brez škode uživati. Čudno se nam pa to zdi posebno zato, ker je ta trditev v velikem nasprotju z mnenjem g. Čilenška, ki zatrja, da je vijoličen čaj za želodec hud strup. Kteri gospod pisatelj bolj pretirava, ne razsojamo.“

Vsak čitatelj takoj lahko razsodi, da ne pretirava ne g. V. Podgore ne jaz, temveč presojevalec omenjene knjige, ki se je najbrž nevedé skregal z resnico. Ze to, da Kneipp in po njem V. Podgore trdi, da ga (čaja) sme odrasli po 3 čaše na dan brez škode uživati, bilo bi lahko g. presojevalca napotiti do spoznanja, da hrani rastlina v svojih delih snovi, ki bi utegnile neugodno vplivati na človeško telo. Ali tega g. presojevalec ni jemal v poštev, temveč rajši zapisal neresnico trdeč, „da je vijoličen čaj za želodec hud strup.“ Dragi čitatelj odpri mojo knjigo (Naše škodljive rastline) in beri na strani 103 zadnje vrste o dišeči vijolici. Ondi ne najdeš niti besedice o čaju, ampak doslovno to-le: „Oveti, korenike in listi so pa tudi naravnost strupeni. Ako najdejo imenovani deli pot v želodec, nastopijo nasledki, kakor pri marsikteri nevarni rast-

lini. Najnavadnejši so: bljuvanje, omotica, nemir, otožnost itd." Te ali one rastline ne more nikdo napraviti strupeno ali pa zdravilno; oba sva posnemala verodostojne priče, — g. V. Podgorc Kneippa, jaz pa druge. Tudi ni najina trditev v nobenem nasprotju, kajti čaj je čaj in deluje po svoje, rastlinski deli v želodcu pa po svoje. Čaj in pa rastlinski deli sami v želodcu ni jedno in isto! Ako bi ne imela dišeča vijolice kakih posebnih snovij v svojih delih, ne mogla bi biti zdravilna. Pri napravljanju čaja pa se porazgubi marsikaj, kar pride z rastlinskimi deli nepokvarjeno v želodec. Tu tiči zajec! Ko bi tega ne bilo, svetoval bi morebiti Kneipp, da se listi, cvetje in korenike od vijolice tudi lahko jedo.

V imenovanih delih se nahaja precej „vijolna“, snovi, ki sili na bljuvanje, potem hlipno olje in barvila. Da se pri prirejanju čaja dosti teh snovij porazgubi, da zlasti hlipno olje ne ostane v obari, to to je več ko gotovo. Zato pa tudi čaj ne more delovati tako, kakor rastlinski deli sami.

M. Cilenšek.

(Občinski odbor vrhniški) je v današnji seji gospoda e. k. vladnega svetnika Ivana Mahkota imenoval soglasno častnim občanom.

(Skladni koledar) za l. 1893 izšel je v „Narodni Tiskarni“ ter velja 60 kr.

(Popravek.) V nedeljo smo po zmoti poročali med „dnevnimi novicami“, da se je pravdal odbor družbe sv. Mohorja s celovskim mestnim zastopom zaradi slovenskih vlog. Treba pa dotično notico popraviti v tem, da je imel dotično prezanimivo pravdo odbor „Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“. Kakor smo poročali, zmagal je slavni odbor, in p. i. celovski mestni očetje bodo morali, bodisi radi ali neradi, pripoznati tudi slovensčino — ravnopravno!

(Svečana seja jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.) katero smo že naznanili, se je vršila v soboto ob 5. uri zvečer v akademičnem posloju. Predsednik g. Jos. Torbar je otvoril sejo s prekrasnim govorom „o civilizaciji“, v katerem je krepko poudarjal resnico, da je le tista civilizacija prava, ki je v soglasju s končnim namenom človekovim. O priliki seznanimo svoje bralce natančneje s tem duhovitim govorom, ki je h krati lepa apologija krščanskih načel. Za njim je čital knjižničar g. prebendar Tkalcic poročilo o delovanju minulega leta. In končno je čital pred. g. opat Bački razpravo o 25letnem delovanju akademije. Mnogo izobraženega občinstva je bilo pričujočega pri seji, ki so brez dvojbe vsi po predsednikovih besedah prosili Boga, „naj ukrepi vse članove akademije, osobito njenega velezaslužnega bivšega predsednika g. Bačkega, da bi gojili jugoslovanski znanstveni zavod s hrano umstvene in moralne kulture, s hrano prave civilizacije.“

(Delniško društvo lokalne železnice Radgona-Ljutomer), s sediščem na Dunaju, osnovalo se je v soboto v pisarnah južne železnice. Društveni kapital znaša 575.000 gld. in je razdeljen na 2875 delnic po 200 gld. V upravni svet so bili izvoljeni: Ivan Kukovec iz Ljutomera kot prvi člen; dalje južne železnice nadzorniki: Iv. Vogte, Jul. Nessler in Fr. Behaghel, in dr. Aleks. Waunisch za štirski deželni odbor.

(Slovensko bralno društvo v Škofji Loki) imelo boče v nedeljo dne 18. t. m. svoj prvi redni občni zbor. Dnevni red: Nagovor predsednika, 2. Poročilo

tainika, 3. Poročilo blaginika, 4. Volitev novega odbora, 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi najljubše vabi odbor.

(Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu.) Dne 10. decembra t. l. bil je pri letnem glavnem zborovanju izvoljen sledeči odbor: Predsednik: g. Fran Krušič, drd. med.; podpredsednik: g. Ant. Pikel, drd. med.; tainik: g. J. Faganel, stud. ur.; blaginik: g. Ant. Perné, stud. iur.; odbornik; gosp. Fran Podlesnik, stud. med.

(Podporno društvo za učiteljsko pripravnico) v Ljubliani ima v nedeljo, 18. t. m., v konferenčni sobi učiteljskega ob 10. uri dopoldne svoj redni glavni zbor, h kateremu se uljudno vabijo udje in prijatelji društva.

Telegrami.

Dunaj, 12. decembra. V zbornici poslancev je odgovoril deželne brambe minister Welsersheimb na Zallingerjevo interpelacijo, sklicujoč se na avtoritativne naredbe službenika, katere omogočujejo vojaškim osebam, udeležiti se božje službe ob praznikih. Če se na to ne gleda, morajo pomagati vojaška oblastva.

Dunaj, 12. decembra. Nekdanja desnica se je danes zopet združila proti Steinwenderjevemu predlogu in nujnost njegovo zavrgla s 127 proti 86 glasovom.

Dunaj, 12. decembra. Shod trgovinskih zbornic je sprejel predlog, da naj se ubogi obrtniki, ki delajo le z jednim pomočnikom ali brez njega, oproste plačevanja dobitkarine, ne da bi vsled tega izgubili volilno pravico. Potem naj se oproste tega davka hišni obrtniki, kateri delajo jedino za podjetnike brez tuje pomoči.

Dunaj, 12. decembra. Budgetni odsek je jednoglasno vsprejel Heilsbergov predlog, da se budgetni provizorij skreči na dva meseca, ko se je izjavil finančni minister, da nema nič proti temu predlogu.

Dunaj, 13. decembra. Poslanec Steinwender predlagal v zbornici poslancev nujno volitev odseka 24 članov, kateri bode pretresal odločbi ministerstva notranjih stvari, s katerima se je magistratoma v Celovcu in Celju zaukazalo slovenski reševati slovenske vloge. Odsek naj bi pretresal tudi izdane jezikovne naredbe sploh in zbornici poročal Predlagatelj je opozarjal na to, kako vznemirjenje so vzbudile dotične odločbe ministerstva notranjih stvari, naglašal potrebo, da se izdela jezikovni zakon. Nujnost se je odklonila s 127 proti 86 glasovom. Zánjo so glasovali posamični nemški liberalci, protisemitje, nemški nacionalci in posamični člani Coroninijevega kluba.

Trst, 12. decembra. Vdova Liebmann je v gledališču Polytheama pred predstavo nenadoma umrla.

Pariz, 12. decembra. Kakor je izvedela „La libre Parole“, so zdravniki konstatovali, da se je Reinach otroval z akonitinom.

Pariz, 13. decembra. Po tem, kar sta razkrila „Justice“ in „Gaulois“, smatrajo časopisi za gotovo resnico, da je bil Rouvier z Reinachom in Hertzom v jako pri-

jaznih odnošajih. Močno kompromitiranega Hertza so jako protežirali ministri, posebno Freycinet, in vplivni parlamentarci. V političnih krogih je to vzbudilo veliko presenečenje in mnogi so jako potrli. Glasila desnice trdijo, da je vladno stališče jako omajano.

Pariz, 13. decembra. Včeraj je bil shod, kateri je protestoval proti panamskemu škandalu. Udeležilo se ga je kaci 200 oseb, mej njimi več konservativnih poslancev. Navzoči socialisti napravili so izgrede. Naposled je počila majhna petarda in seja se je končala z velikim neredom.

Gent, 13. decembra. Na koncu socialističnega shoda, ki je bil včeraj, je prišlo do boja mej udeležniki in policijo. Trideset oseb je ranjenih, mej njimi pet policijstov.

Smrti.

9. decembra. Franc Knaus, železniškega sprevodnika sin, 16 dni, Kolodvorske ulice 28, oslabljenje. — Andrej Pust, tesarjev sin, 12 dni, Hradeckega vas 12, božjast.

10. decembra. Štefan Sabeliko, krojač, 59 let, Turjaški trg 7, mrtvoud.

V bolnišnici:

9. decembra. Marija Špehar, gostačeva žena 72 let, tumor abdominis. — Peter Pišek, gostač, 70 let, marasmus. — Janez Kopač, kajzar, 44 let, pneumonia.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Merice
opazovanja	razmerna v mm	razmerna po Celziju			na 24 ur
7 u. jut.	733.8	-9.0	brezv.	megla	
12 2. u. pop.	734.0	-0.6	sl. vzh.	oblačno	0.00
9 u. zveč.	735.0	-0.4	sl. zapad		
Srednja temperatura -3.1° za 2/3 pod normalom					

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 13.
Najnižje cene. Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo.
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno, trajno
556 in ceno. 30-3

Zaspajanje izključeno! Cena 2, s kaledrom 3 gl., s cifernico svetlečo se ponoči

40 kr. več, ta koledarska budilnica, s cifernico svetlečo se ponoči, z miznim zvonom, montirana, gld. 4-75.

Novost! 4oglasta kaseta oblika, nikelnokrovje pozlačeno, bogato cizelovano, skoro 28 cm. visoko, ura budilnica s bitjem 1/2 in 1/2 ure, cena gld. 7-—, brez bitja gld. 5-—. **Ku-kučna ura**, bitje 1/2 in 1/2 ure, 50 cm. dolgoti, izrezljana omarica, koščeno kazalo in številke, cena 7 gld. **Kukovica**, prepelica in repotiranje, dolgoti skoro 1 m., bogato zrezljano gld. 18-50. **Kovinska trpežna remontoir ura za gospode**, odkrita, masivno novosrebrno okrovje, gld. 4-—, z dvojnim okrovom gld. 6-—. Remontoir ura za gospode in dame z okrovom iz pristnega 13lotnega srebra, marka „Dauerhaft“ (trajno), 0-15 rubinov, gld. 9-—, s trojnim okrovom gld. 11-—. 471 13-5

EMIL MAYR, Dunaj, I., Schottenring 33.
Vse proti dveletnemu jamstvu. Tovarniški ceniki zastonj.

Dunajska borza.

Dne 13. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 70 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 40 „
Zlata renta 4%, davka prosta	116 „ 10 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 50 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	981 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	313 „ 50 „
London, 10 funtov strl.	120 „ 15 „
Napoleondor (20 fr.)	9 „ 57 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 68 „
Nemških mark 100	59 „ 05 „

Dne 12. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	113 gld. 65 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 45 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	155 „ 25 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	188 „ 50 „
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	96 „ 50 „
Zastavna pisma „ „ „ 4 1/2%	100 „ 40 „
Kreditne srečke, 100 gld.	194 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	66 „ 50 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 70 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	66 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	58 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2800	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	92 „ — „
Papirni rubelj	1 „ 19 „
Laških lir 100	— „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ušni brezplačno. Celotna naročnina s portno pošiljateljstvo vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Zrebanje dne 2. januarija.

Dunajske komunalne promese

à gld. 3 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitnik 200.000 gld. avstr. velj.

Kreditne promese

à gld. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitnik 150.000 gld. av. v.

Obe vkupe le 8 1/2 goldinarja.